

Janus 20. C. ex quib. caus. infam. irrog. l. 4. tit. 6. part. 7. l. 5. tit. 6. lib. 8. Recop. Greg. Lop. in d. l. 4. gloss. 15. Tusch. lit. V. concl. 343. num. 13. Less. de just. & jur. lib. 2. cap. 20. n. 186. Trullench. in Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 22. n. 2. Menoch. de arbitrar. cas. 398. num. 11. Leotard. de usur. q. 100. num. 40. Clar. §. Usura, num. 16. Azeved. in d. l. 5. Recop. n. 5. Vela de delict. cap. fin. n. 5. Barbosa cum plurimis collect. d. cap. Inter dilectos, num. 6. & collect. d. l. Improbium, n. 2. Quæ quidem infamia ipso jure incurritur, ut notant præcitati.

Ibi: Licet tamen contraverti.

12 Qui hodie usuras exigit, etiam eas quæ quondam ut legitimæ permittebantur, de jure communi infamis fiet, quia jam omne fœnus est improbum ex Jure Canonico, cui stare tenemur, abrogatis legibus, quæ vel minimas usuras exigi concedebant. Greg. Lop. & Clar. ubi proximè, Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 334. n. 1. Peguera crim. decis. 31. n. 1. Farinac. in prax. q. 56. n. 352. Barbosa in collect. d. l. Improbium, num. 4. Leotard. n. 41. Roderic. de am. redditib. lib. 3. q. 4. n. 116. Salas de usur. dub. 47. num. 1. Paz prax. tom. 1. part. 8. cap. unic. num. 26. Menoch. sup. num. 30. Petr. Greg. de usur. lib. 3. cap. 2. Cantera quæst. crim. cap. 8. n. 52.

Ibi: His ad stipulatur quod pœnæ.

Hoc est satis controversum, teste Claro §. Incestus, num. 4. Vide quæ docet D. Covar. paulò inferius, ac latius de marrimon. part. 2. cap. 6. §. 8. num. 30.

Verf. Scribit tamen Salicetus.

13 Licet crimen usurarum jure ipso irroget infamiam, nisi tamen palam quis fœnus exercent, sententia declaratoria desideratur; sed tunc non efficitur infamis ex judicis pronuntiatione; sed ex lege. Greg. Lop. ubi proximè, Roderic. sup. n. 117. Molin. sup. Barbosa. d. collect. l. Improbium, n. 3. Spin. 3. de testam. gloss. rubric. part. 13. n. 21. Tamen usurarius occultus, etsi nulla præcedat sententia, repellitur à testimonio. Farinac. sup. n. 354.

14 Observant communiter nuper laudati, quod si usurarius hæres sit institutus, competit fratri testatoris querela inofficiosi testamenti, quæ solum datur cum persona turpis instituitur, l. In arenam ff. l. Fratres 27. C. de inoffic. testam. §. Soror autem, juncta glossa verb. Turpibus, Inst. cod. Ita Greg. Lop. Molin. Trullench, Roderic. ubi sup. Nec post peractam pœnitentiam deletur infamia. Greg. Lop. ibidem, ideo in testem non admittitur. Farinac. sup. n. 356. Quid de æquitate canonica, dicendum infra, n. 20.

Ibi: Jure regio usurarius.

15 Ista Ordinamenti lex statuens in usurarios pœnas, est in nova Regiarum Constitutionum compilatione lex 4. tit. 6. lib. 8. cujus meminere Molin. ubi sup. Roderic. num. 118. Paz num. 26. Vela num. 2. Cur Philip. part. 2. lib. 2. cap. 1. num. 40. Alfar. de offic. Fisc. gloss. 20. num. 417. Cantera d. cap. 8. n. 54. Olan. antinom. jur. lit. V. n. 22. Guttier. Canoniar. lib. 2. cap. 18. n. 10. In Curia

Philipica mentio sit cujusdam pragmaticæ, quæ præfate constitutionis dispositio immutabatur; sed novæ Recopilationi inserta non est. Observa quæ D. Covar. docet, inf. n. 5. verf. Ex quibus.

Ad Num. 3.

Clericus per fœnoris usum eodem modo ac laicus infamis efficitur: de qua, & aliis suspensionis, ac depositionis pœnis Molin. sup. disp. 334. num. 2. Less. num. 186. Trullench. num. 2. Peguera num. 3. Cantera n. 52. verf. Sed redeundo, Paz. num. 26. Leotard. ex num. 29. Vivian. prax. Jurispatron. lib. 6. cap. 5. n. 10. Farinac. fragment. verb. Clericus, n. 117. cum seqq. & alii apud Barbof. collect. cap. Præterea, de usur.

17 Ad hæc talis usurarius prohibetur sacris Ordinibus insigniri. Tusch. lit. V. concl. 343. num. 11. Leotard. sup. n. 29. Farinac. ubi proximè, n. 120. Salced. ad Bern. Diaz in pract. cap. 88. Nec eligi, aut præsentari potest ad Beneficium, cap. De Petro, 47. disp. Vivianus, & Farinacius ubi pronuper.

Ibi: Quibus objicitur decisio textus.

Pro concordia capitis 1. & capitis Præterea 7. de usur. consulendi Molin. d. disp. 334. num. 2. Leotard. sup. q. 100. num. 30. Peguera d. decis. 31. num. 15. Farinac. ubi proximè, num. 117. Salas de usur. disp. 47. n. 8. Bern. Diaz in pract. cap. 88. Quidam cum D. Covar. sentiunt, Judicem prius ad suspensionem processurum, & si clericus non resipiscat, & perseveret, ad depositionem transgrediendum. Aliis videtur talis ordo non esse necessarius servandus, sed judici licere pro suo arbitrio, inspectis delicti frequentia, diuturnitate, cæterisque circumstantiis, unam, vel alteram pœnam irrogare. Sic Molina, & Leotardus. Clericus proxena, ac interveniens in contractibus usurariis, pœnæ ejusmodi non subjicitur, aliàs tamen pro arbitrio judicis coercetur. Farinac. n. 126. Menoch. de arbitrar. cas. 411. n. 3.

Verf. Quod verò diximus.

19 Episcopus valet dispensare, ut usurarius clericus peractâ pœnitentiâ Beneficium quod possidebat, retineat, non ut alia nanciscatur. Barbosa collect. cap. Præterea, in fine, de usur. Salced. sup. d. c. 88. Farin. sup. n. 123. Verum per Episcopum dispensari posse cum usurario correcto, ut etiam obtineat Beneficia, tenent Molin. d. disp. 334. n. 2. Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 22. n. 2. Villalob. Sum. tom. 2. tract. 22. diff. 22. n. 1. de quo paulò inferius. Ait tamen Molina, quod si usurarius eligeretur, aut præsentaretur, etiam si pœniteat, nequibit ex dispensatione Episcopi idem Beneficium adipisci, ad quod fuerat electus, vel præsentatus; atque ita intelligit Glossam in cap. Præterea, de usur.

Ibi: Nam hæc ob infamiam etiam juris.

20 Aliud ex pluribus tradidi Practicarum cap. 19. num. 24. nam infamia juris etiam obtentas dignitates, munera, & Beneficia adimit. Vivian. sup. n. 97. Nihilominus pro tuenda opinione Glossæ in cap. Inter dilectos, de excess. Pralat. D. Covar. & sequacium dicendum erit, quod usurarius impletâ pœnitentiâ famæ restituitur de æquitate canonica

Verf. Tertio licet confessio.

canonica, ut cum Baldo & aliis tenentur Salced. ad Bern. Diaz, cap. 88. Vela de delict. cap. fin. n. 8. Farin. fragm. verb. Clericus, n. 121. Qua ratione, si Episcopus dispensaverit, licebit tali clerico sua retinere Beneficia, non alia querere, ut D. Covar. edocet, obstante infamia facti, quam per crimen clericus contraxit usurarius, quæ nec per Principem deleri potest: & hæc licet non auferat obtentum Beneficium, impedit acquirendum. Notatur per me Practicar. cap. 19. n. 30. 31.

Verf. Cæterum circa hujus.

De intellectu capitis Quamquam, de usur. in 6. consule quos refert Barbosa in collect. ibi, & quos inter scribendum laudabimus, præsertim infra sub num. 5. verf. At si tractetur.

Ad Num. 4.

21 Quis censetur usurarius manifestus, ut pœnas Jure Canonico in eos stabilitas sustineat, in comperto non est. Illud apud omnes constat manifestum usurarium fore, qui publicè fœnerationem negotiationem exercet. Molin. de just. & jur. disp. 333. num. 2. Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 22. num. 1. Leotard. d. quæst. 100. n. 2. Menoch. de arbitrar. cas. 235. num. 4. Azeved. in l. 4. num. 3. tit. 6. lib. 8. Recop. Bernard. Diaz in pract. cap. 89. num. 2. Spin. de testam. gloss. rubric. part. 13. n. 18. Paz in praxi, tom. 1. cap. univ. part. 8. num. 26. Tusch. lit. V. concl. 341. num. 29. Sed sententiam declaratoriam desiderari tenet Menoch. n. 12. Dissentit Guttier. Canon. lib. 2. cap. 19. num. 10. Leotard. n. 24.

22 Nec refert, an per se, vel per alios quis fœnori pecuniam det. Leotard. num. 9. ubi alii. Non solum qui mutuat, sed etiam qui per venditionem vel alios contractus usuras exigit palam, usurarius manifestus habetur. Molin. ubi proximè. Et quanvis ipse asseveret, non requiri actuum repetitionem, quia unicus, si probetur, sufficit; contrarium tamen est tenendum cum Menoch. n. 6. Spin. ubi proximè. Mascard. de probat. cont. 1420. num. 4. Guttier. Canoniar. lib. 2. cap. 19. n. 8. & alii apud Leotard. num. 6. ipse tamen cum nonnullis Molinæ sententiam tueretur, ac veriorē profiteretur.

Verf. Est enim & is.

23 Ex propria confessione judicio facta quis manifestus usurarius habetur. Mascard. concl. 1420. num. 8. Less. de just. & jur. lib. 2. cap. 20. num. 185. Clar. §. Usura, num. 15. Guttier. sup. num. 12. Barbof. collect. cap. 1. num. 9. de usur. in 6. Leotard. num. 10. & cæteri proximè laudati. Sed Spin. sup. n. 19. Judicis sententiâ opus esse opinatur contra Leotard. num. 24. Dubitationis est, num manifestus usurarius censetur, qui simpliciter se usuras exegisse coram Judice faretur, non exprimens, publicè fœnus exercuisse: Et hanc qualitatem necessarîo exprimentam, ut pœnis reus afficiatur, tenent Menoch. d. cas. 235. num. 20. Mascard. n. 10. & alii apud ipsos. Oppositum cum D. Covar. & non paucis sustinet Leotard. q. 100. num. 11. pro cujus resolutione lege inferius notanda à n. 38. nam hæc ab illa pendet quæstione.

Disputatur an confessio extrajudicialis coram 24 Sacerdote, vel Notario, & testibus sufficiat, ut confessus pro usurario manifesto habeatur? Affirmant D. Covar. Menoch. d. cas. 235. num. 21. Villlob. comm. opinion. lit. V. num. 113. Barbof. collect. cap. Quia in omnibus, n. 18. de usur. Clar. ubi sup. Anton. Gab. commun. lib. 7. concl. 20. num. 7. præter laudatos sup. num. 21. & 23. & quos referunt Leotard. num. 13. & Mascard. n. 11. Negativam sectantur Foller. Lupus, & alii apud Leotardum, ac Mascardum num. 13. & est communis Theologis, cui subscribunt Azor. Inst. Moral. part. 3. lib. 5. cap. 18. verf. Quæres quid, Trullench sup. d. dub. 22. num. 1. Less. d. cap. 20. num. 185. Molin. disp. 333. in fin. Bonacin. Sum. tract. de contract. disp. 3. q. 3. punct. ult. num. 2. Reginald. lib. 23. cap. 11. n. 94. Villalob. Sum. part. 2. tract. 22. diff. 21.

25 Et quanvis affirmativa sententia procedat si confessio publicè fiat, ita ut in plurium notitiam deveniret; tamen eam solum non efficere manifestum usurarium, nisi alia concurrerint adminicula, & tunc judicis arbitrio relinquendum scribit Leotard. num. 13. & 14. Imò judicis sententiam desiderari observat Spin. num. 18. Hic eadem quæstio excitari potest, affirmativa opinione admittâ, de qua sup. num. 23. Guttier. d. cap. 19. num. 12. docet necessarîo requiri, quod exprimat qualitas manifesti, aut probeatur, scilicet quod publicè exercuerit, usuras, qui ex sua opinione loquitur consequenter, de qua infra.

Verf. Quarto etiam dicitur.

Qui judicis sententia de fœneratio crimine 26 damnatur usurarius manifestus censetur: tenent omnes ferè laudati sup. num. 21. 23. 24. & quos exhibet Leotard. num. 22. qui hoc verum putat de sententia legitimè prolata, à quo provocatum non est. Idem n. 24. disputat, num sit satis reum simpliciter usurarium pronuntiarî, absque expressione quod sit manifestus & publicus fœnerator? Affirmat adversus Menoch. d. cas. 235. num. 31. sed resolutio desumenda erit ex traditis infra, num. 38. cum seqq.

Ibi: Nec prius hic usurarius.

27 Non est manifestus usurarius de crimine per 27 testes in judicio convictus, antequam judicialis sententia subsequatur. Menoch. ubi proximè. Guttier. num. 13. Mascard. d. concl. 1420. in fin. Ant. Gabr. sup. d. concl. 20. num. 9. Salced. ad Bern. Diaz, cap. 89. Ant. Thesaur. de pœn. canonic. lib. 2. verb. Usura, cap. 7. verf. Non tamen sufficeret, & alii apud Salas de usur. disp. 46. n. 4. Aliud communi Theologorum Scholæ videtur, & ita contra tenent Molin. sup. disp. 333. n. 2. Trullench. Less. Azor. ubi proximè, Card. Lug. de just. & jur. disp. 25. num. 239. quibus accessit Leotard. n. 24. & 25. quando reus ita probationibus superatur, ut nihil contra illas objiciat, alioqui cum per oppositionem res dubia efficiatur, sententia opus erit. Sed prior opinio amplectenda, ut benignior ac verior, cum in judicis arbitrio sit, an vel quanta fides sit testibus adhibenda, l. 3. de testib. Menoch. sup. n. 31. & 32.

Ibi:

Ibi: Voluerit per famam & admnicula.

28 Diffamatus de fœnore, etiam aliis in ipsum admniculis concurrentibus non est inter manifestos usurarios numerandus. Molina cum cæteris Theologis nuper memoratis Barbofa collect. cap. Quia in omnibus, n. 2. Leotard. sup. q. 100. n. 21. Salced. & Mascard. ubi proximè, Menoch. num. 27. 29. Quibus autem modis usurarius manifestus probetur, præter Menochium, Leotardum, ac Mascardum tradidit latissimè Cardin. Tusch. lit. V. concl. 341.

Ibi: Et fortassis tutus est.

29 Inter causas civiles, & criminales illud interest, quod in illis duæ semiplenæ probationes uniuertur ad condemnationem, non sic in istis; nam ex unico teste, & fama, vel aliis indicis nequit ordinaria, seu corporalis pœna irrogari, sed mitior pro qualitate imperfectæ probationis. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 12. num. 26. Bossius in Pract. crim. tit. de convict. num. 23. 24. Parlador. different. 138. num. 3. Petr. Barbofa in l. 2. part. 1. à num. 81. ff. solut. matrim. Farinac. cum pluribus quest. 47. ex n. 80. Sanch. Consilior. Moral. lib. 6. cap. 3. dub. 12. num. 5. Nisi indicia, & præsumptiones jure probatæ urgeant. Ant. Gom. & alii. Sed si de usuris ageretur ad interesse agentis, quia tunc causa civilis est, Tusch. concl. 356. lit. V. fama cum admniculis jungeretur, ut pro judicantis arbitrio fœnus probetur.

Ibi: In hac autem usurarum causa.

30 Ad probandum crimen usurarum non sunt idonei testes, qui deponant se à reo pecuniam sub usuris mutuam recepisse: quod limitatur si non intendant solutas usuras repetere, vel aliud commodum mediatè, vel principaliter; & hoc quod protestentur, oportebit Mascard. concl. 1419. num. 14. 15. Petr. Gregor. Syntagm. lib. 22. cap. 3. num. 13. Menoch. cas. 235. n. 23. Leotard. n. 17. & congruit lex 4. tit. 6. lib. 8. Recop. ubi Azeved. num. 55.

Ibi: Nec item testes singulares.

31 Testes singulares non probant plenè cum agitur de probando actu aliquo sceneratio in specie, civiliter, aut criminaliter. Leotard. cum pluribus ubi proximè, Menoch. num. 23. Clar. §. fin. q. 53. ex num. 18. Mascard. num. 12. & adde notanda inferius, num. 33.

Ibi: Imò Episcopi constitutio.

32 Non subsisteret Episcopi constitutio, ut in crimine usurarum testibus singularibus plena fides adhiberetur. Mascard. ubi proximè, Clar. num. 20. Vela de delict. cap. fin. num. 15. Farinac. q. 64. num. 197. Tusch. num. 16. qui refert num. 14. talem Constitutionem Synodalem Mediolani observari. Illud compertum est, nulli qui superiorem recognoscat in temporalibus, eam potestatem tribui, ut per singulares testes plenam fieri probationem statuat. Vela d. cap. ult. in fin.

Ad Num. 5.

Est ab omnibus recepta distinctio, ut si de probatione usuræ, vel alterius criminis in specie tractetur ad punitionem, aut contractus nullitatem, testes singulares non profint. Aliud si intendatur probari quem hæreticum esse, blasphemum, furem generaliter. Ant. Gom. d. cap. 12. num. 12. Mascard. num. 13. Clar. num. 18. Leotard. n. 16. Farinac. n. 223. Larica alleg. f. 48.

Illud controvertitur, an si probato crimine in genere per testes singulares, possit reus pœna ordinaria ut hæreticus usurarius, vel blasphemus puniri? Inficiantur Clar. ubi nuper, Farinac. d. q. 64. n. 217. & 302. ubi etiam ita tenent accidentibus admniculis. Affirmant alii, si plures existant testes famâ, vel conjecturis comprobati: & in specie de usura ita tenent Tusch. lit. V. concl. 341. num. 11. Molin. disp. 333. num. 2. Spin. sup. num. 19. Menoch. & Mascard. ubi proximè, Leotard. cum aliis num. 17. qui hoc judicis arbitrio relinquunt. Quando, & qualiter probent testes singulares, copiosè tradunt Farinac. d. q. 94. Tusch. lit. T. concl. 265.

Verf. Hinc profectò colligitur.

Hæc constitutio in novissima regiarum legum editione est lex 4. tit. 6. lib. 8. Recop. quæ formam probandi crimen usurarum per testes singulares præscripsit, sicut observant Azeved. ibi ex n. 51. Molin. sup. d. disp. 333. n. 2. Paz in Praxi tom. 1. part. 8. cap. unic. num. 27. & 28. Cur. Philip. part. 2. lib. 2. cap. 1. num. 38. & ita caveri oportuit, ne sceneratores manerent impuniti ex defectu probationis, cum hoc delictum ob simulationes, & assiduas fraudes sit difficilis probationis. Azeved. ubi proximè, Barbofa collect. cap. Cum in dice. cess. n. 4. de usur. Paz n. 27. Mascard. d. concl. 1419. num. 3. Quoad testes debent esse omni exceptione majores, & hæc qualitas erit necessariò probanda. Azeved. ibidem, verb. Que son de creer. Quæ admnicula concurrere debeant, ut damnetur usurarius, à Judicis pendet arbitrio, ut ex Menochio docuit Azevedus.

Verf. Ex quibus Regii Judices.

Hanc D. Covar. admonitionem ad legis regiaræ temperamentum, apud nullum ex nostratibus, quos præ manibus habui invenire potui, ex quo licet conicere, usu non fuisse admittam, forsitan quia potius benignitate, quam jure procedit; quandoquidem lex eam pœnam pecuniariam imponit, tale genus probationis inducens: unde videtur velle, quod unius testis depositioni stetur quoad quantitatem sceneri datam; maxime cum jurantis nihil interfit. Nec novum est, ut credatur unius juramento ad liquidationem quantitatis, cum aliter veritas haberi non potest, etiam ubi de interesse ipsius, qui jurat, agitur, ut contingit in juramento in litem, & in suppletorio probationis, de quibus tot. tit. de in lit. jurand. l. Admonendi 31. de jurejur.

Verf. Tandem quo prima.

Variis pœnis Jure Pontificio manifesti afficiuntur usurarii, quarum mentionem faciunt Molin. disp. 334.

disp. 334. Tusch. lit. V. concl. 343. Less. de just. & jur. lib. 2. cap. 20. à num. 186. Trullench in Decal. lib. 7. cap. 19. dub. 22. Menoch. de arbitrar. cas. 398. Didac. Perez in princ. tit. 2. lib. 8. Ordinarum. Leotard. de usur. q. 100. num. 29. cum seqq. Vela de delict. cap. fin. n. 7. Paz in Praxi; tom. 1. part. 8. cap. unic. num. 25. Gutier. Canonic. lib. 2. cap. 19. à princ. Cantera quest. crimin. cap. 8. n. 52. verf. Aut loquimur. De pœnis in Clericos scenerantes agit Farinac. fragm. verb. Clericus, ex num. 117. Bernard. Diaz in Pract. cap. 88. & ibi Salced.

33 Sed dubium emergit de quibus usurariis manifestis sacri senserint Legumlatores. Quidam Pontificias sanciones restringunt, ut eos duntaxat comprehendant, qui notorietate facti tales sunt, habentes mensam paratam ad scenerandum, suaque nequitia publicè urentes, ita ut nulla tergiversatione celari possit; non qui in occulto idem delictum perpetrant, etsi judicis sententiâ, aut propria in jure confessione manifestum fiat. Hanc opinionem probat latè Gutier. d. cap. 19. ex num. 15. Menoch. sup. cas. 235. num. 6. cum seqq. Ugolin. de usur. cap. 17. §. 3. & cap. 24. §. 8. Mascard. de probat. concl. 1420. num. 10. Cantera d. cap. 8. n. 53. verf. Dixi supra.

39 Contraria est communis sententia, quæ docet stabilitis pœnis coercendos esse qui quomodolibet usuras exegerint, modò juris notorietate, sententiâ scilicet, vel confessione in judicio crimen manifestetur. Ita Leotard. sup. n. 11. 12. & 20. Molin. disp. 333. n. 2. Barbofa collect. cap. Quia in omnibus, n. 2. de usur. Azor. instit. moral. part. 3. lib. 5. cap. 8. verf. Quares quid, Bernard. Diaz sup. cap. 89. num. 2. Trullench dub. 22. num. 1. Clar. §. Usura, num. 15. Less. sup. num. 18. & alii quamplures.

40 At D. Covar, utramque opinionem sub distinctione probat, ita ut prior vera sit quoad pœnas capitis Quinquam, de usur. in 6. posterior quoad pœnas capitis Quia in omnibus, de usur. cui accedere videtur Cantera ubi proximè, Contrâ tenet expressim Barbofa collect. num. 13. d. cap. Quinquam, & differentiam impugnat Gutier. sup. num. 24. neciab aliquo probatam scio.

41 Videtur dicendum, communem opinionem sustinendam esse si probetur frequens usus scenerandi; nam si quis damnetur quia semel, aut bis sceneri dederit, non ex hoc manifestus censetur usurarius, ut tam severis pœnis subiciatur, qui nec propriè usurarius poterit appellari: nec credendum, aliam fuisse Pontificum mentem, ut rectè animadvertit Gutier. n. 17. & faciunt tradita sup. n. 22.

42 Nec impunitus manebit, qui usurarius pronuncietur ex singulari actu sceneratio, quia præter infamiam, extra ordinem pro arbitrio judicis pœnas dabit. Menoch. cas. 398. à num. 15. & num. 34. cum seqq. Vela sup. num. 7. Clar. n. 10. Peguera crim. decis. 31. in fin. Leotard. cum pluribus num. 52. Petr. Gregor. de usur. lib. 3. cap. fin. n. 4.

Verf. At si tractetur.

Hæ eadem rationes, quas C. Covar. perpendit, æquè militant in decisione dicti capitis. Quia in omnibus, cujus pœnæ gravissimæ reputantur, D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

ut animadvertit Gattier. ubi proximè, verf. Quæ differentia.

De usurarum pravitate, ac prohibitione apud 45 diversas gentes plura cumularunt Menoch. cas. 398. Theat. vitæ hum. verb. Usura, Petr. Greg. Syntagm. lib. 22. cap. 3. Leotard. de usur. q. 100. n. 3. & 72.

Ad num. 4.

Manifestis usurariis & Ecclesiastica sepultura, & activa testamenti factio denegatur, nisi per fœnus ablata restituant, aut cautio idonea de restituendo pro viribus substantiæ præstetur, cap. Quinquam, de usur. in 6. ubi Barbofa collect. n. 2. & 6. observant laudati sup. n. 37.

Hæc autem cautio intelligitur exhibitis pignoribus, aut fidejussoribus datis, nec juratoria cum hypotheca bonorum proderit, ut cum D. Covar. tradiderunt Gutier. Canonic. lib. 2. cap. 19. n. 3. Navar. in Manual. cap. 17. n. 279. Barbol. collect. d. cap. Quinquam, in fin. Villalob. comm. opin. lit. V. n. 115. Spin. de testam. gloss. rubric. part. 13. num. 31. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 334. num. 6. Tusch. lit. V. concl. 342. num. 1. Sed si usurarius, aut hæres ejus sic idoneè cavere non valeat, jurans se neque pignora, neque fidejussores habere, satisfaciet cautione juratoria, & bonorum obligatione. Molin. ibidem, Gutier. n. 4. Navar. n. 280.

Regulariter ubi cautio idonea præstari jubetur, 46 pignora, vel fidejussores adhiberi opus est, l. Si mandato Titii 59. ff. mand. in fin. l. 4. §. Si sub conditione, de fideicom. libert. Greg. Lop. in l. 10. gloss. 10. tit. 32. p. 7. Tondut. quest. Civil. cap. 70. num. 11. Menoch. de arbit. cas. 142. n. 3. Sanch. de matrim. lib. 10. disp. 18. num. 35. Merlin. de pignor. lib. 1. q. 2. n. 10. Bern. Diaz reg. 74. Idem erit si cautio sufficiens, aut plena exigatur. Quid si cautio absolute postuletur? Vide d. l. 10. Parit. Sanch. & Bern. Diaz ubi proximè, Ceval. comm. quest. 66. Et an fidejussores, vel pignora sint præstanda, arbitrio Judicis relinquunt Menochius.

Ibi: Quæ ratione opportune quaeritur.

Hujus quæstionis sermo erit nobis infra sub versiculo His equidem, numero 54. & seqq.

Verf. Sed ad hujus quæstionis.

Si usurarius pecuniâ ex fœnore comparatâ rem emerit, dominium ejus quaerit. Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 17. num. 4. Less. de just. & jur. lib. 2. cap. 20. num. 161. Molin. sup. disp. 327. num. 7. Trenacing. variar. lib. 1. tit. de usur. num. 14. Menoch. cons. 300. num. 34. Leotard. de usur. quest. 96. num. 2. Spin. sup. num. 29. Ugolin. de usur. cap. 17. §. 1. num. 2. Unde non astringitur restituere, si quos fructus ex rebus illis ita emptis perceperit. Leotard. ibi.

Ibi: Imò usurarius non tenetur.

Quod scenerator usurariâ pecuniâ per mercatutam, vel aliam negotiationem adquisit, nullatenus restituere cogendus est. Less. n. 161. Molin. n. 5. E. Leotard.